

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЄС- СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО
В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ЗМІН І БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ:
МОЖЛИВОСТІ ТА НОВІ ФОРМАТИ СПІВПРАЦІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
У РАМКАХ ПРОЄКТУ
«ЄС-СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО: МАЙБУТНІ ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ СПІЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ
АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ В УКРАЇНІ»
620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA-EU-EaP

Чернівці
6-7 червня 2024 р.

Максим Голобин

*здобувач PhD кафедри міжнародних відносин
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Ігор Гурак

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

ОБМЕЖЕННЯ ТА ПРОКРАСТИНАЦІЯ У КОНТЕКСТІ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ З БОКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПАРТНЕРІВ В УМОВАХ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РФ

Впродовж останніх років підходи з боку керівництва Європейського Союзу та провідних країн об'єднання щодо агресивної російської політики зазнали суттєвих змін. Відомо, що кілька місяців після російсько-грузинської війни в рамках чергового саміту ЄС – Росія, попри невиконання Росією зобов'язань, які впливали із «Плану Медведєва-Саркозі», офіційні представники Євросоюзу оголосили про відновлення переговорів між ЄС та РФ стосовно нової двосторонньої угоди, засвідчили свою підтримку вступу Росії в СОТ та запропонували плани стосовно угоди з Кремлем, яка б дозволила закласти нові основи європейської безпеки. Менше ніж за рік після війни у Грузії третій російський президент Дмитрій Медведєв разом із очільницею Німеччини Ангелою Меркель обговорювали створення Комітету Росія – ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки, який повинен був розробляти «основні принципи проведення спільних цивільних / військових операцій Росії та ЄС з кризового врегулювання». А у жовтні 2009 р. у французькому Довілі керівники Німеччини, Росії та Франції обговорювали створення єдиної зони співробітництва у сфері економіки та безпеки.

Після початку широкомасштабної агресії Росії проти України ми маємо справу з суттєво відмінними оцінками провідних європейських лідерів у цьому контексті. Так, на початку травня 2024 р. високий представник Європейського Союзу з закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель в ході виступу в Оксфордському університеті наголосив на тому, що Росія є найбільшою екзистенційною загрозою для Європи. Ґрунтовна трансформація помітна у підходах офіційного Брюсселя щодо євроінтеграційних перспектив України та підтримки нашої держави в контексті протистояння з Росією. Як відомо ХІХ саміт Україна –

ЄС (13 липня 2017 р.), який передував набуттю чинності угоди про асоціацію України з ЄС, завершився без схвалення підсумкової заяви. Причиною такого стану речей стала відмова представників Євросоюзу від внесення до спільної заяви фрази про те, що ЄС визнає європейські прагнення України та вітає її європейський вибір. Натомість, у грудні 2023 р. Європейська Рада підтримала рішення щодо початку переговорів з Україною про вступ в Євросоюз, а на початку лютого 2024 р. – європейські лідери схвалили додатковий пакет фінансової підтримки для нашої держави в розмірі 50 мільярдів євро.

Ще більш вражаючі зміни можна простежити в риториці та практичних кроках очільників Німеччини та Франції. Зокрема, офіційний Берлін ще на початку 2022 р. не погоджувався на надання Україні будь-яких видів озброєння та забороняв іншим країнам передавати для потреб українських військових зброю німецького виробництва. Натомість у березні 2023 р. Німеччина надала Україні 18 танків Leopard 2 А6, а на початку червня 2024 р. канцлер Німеччини Олаф Шольц в ефірі радіостанції Antenne Bayern підтвердив згоду на застосування Україною німецької зброї для ураження військових цілей на території Росії. У свою чергу, президент Франції Емануель Макрон ще у травні – червні 2022 р. закликав не принижувати Росію через війну в Україні та пропонував дати можливість Владіміру Путіну «зберегти обличчя». Однак вже у кінці лютого 2024 р. він шокував світову спільноту твердженням, що не виключає направлення в Україну військ європейських держав. У кінці травня в ході зустрічі із журналістами Емануель Макрон зазначив, що Париж не заперечує проти ударів французькою зброєю по об'єктах на території Росії, з яких здійснюються атаки на українські землі.

Таким чином, ми бачимо позитивну динаміку у плані усвідомлення провідними європейськими столицями загроз, які постають як перед Україною, так і перед цілими європейським континентом. Паралельно ми чітко простежуємо системне зростання практичної підтримки нашої держави з боку Заходу. Ми свідомі того, що від початку війни в Україні, особливо з початком її широкомасштабної фази, лідери ключових країн ЄС переступили цілу низку «червоних ліній», які перед ними «вималювали» очільники Кремля.

Беззаперечно, Захід дійшов до усвідомлення того, що якщо російські війська не буде зупинено в Україні, наступними жертвами агресивної політики Владіміра Путіна стануть країни ЄС. Висловлювання російських посадових осіб свідчать про те, що в Кремлі вважають, що в Україні Росія протистоїть Північноатлантичному альянсу. З іншого боку, в останні місяці як дослідники, так і європейські державні діячі неодноразова наголошували, що Росія доволі динамічно готується до війни на західних кордонах і за певних обставин, вже в найближчому майбутньому її потенційними жертвами можуть стати такі члени Північноатлантичного альянсу та ЄС, як країни Балтії, Польща, Фінляндія чи Швеція.

Відповідно, виходячи із такого роду перспектив, нам видається що доволі часто окремі європейські країни продовжують демонструвати відсутність належної

політичної волі, вдаючись до практики «напівкроків» та накладання штучних обмежень на використання озброєння, яке надається українським військовим. Добрим прикладом тут може бути ситуація із Бельгією, яка входить до так званої «коаліції авіаційної спроможності». Так, відповідно до угоди, яка була підписана у кінці травня 2024 р., Україна отримає від бельгійської сторони 30 багатофункціональних винищувачів F-16, втім українські військові не зможуть використовувати їх проти цілей на території Росії.

Іншою стороною справи, пов'язаної із допомогою Україні, є її затримка. В цьому контексті на думку спадає український вислів: «Дорога крашанка до Великодня». У доволі багатьох випадках отримання Україною нових видів озброєння необґрунтовано відтягувалося. Для прикладу, у випадку із танками західного зразка, до того часу як вони опинилися в Україні у кількості, яка була достатньою для прориву на певних ділянках фронту, росіяни встигли збудувати на півдні нашої держави багатешелоновану оборону, яку без належної авіаційної підтримки подолати неможливо. В останні тижні багато говориться про те, що зовсім скоро Україна зможе отримати винищувачі F-16. Без сумніву, це надзвичайно позитивна новина і поява цих літаків дозволить покращити становище української армії. Водночас напрошується питання, чому українці більше року від початку широкомасштабного вторгнення росіян чекали тільки на дозвіл, щоб розпочати підготовку українських пілотів для цих машин.

Будь-яка допомога для українських військових з боку країн ЄС, безсумнівно є надзвичайно важливою. Одна її затримка, накладення обмежень на застосування тих чи інших озброєнь впродовж якогось часу чи територіально обумовлює додаткові людські втрати з боку як українських військових, так і цивільного населення, призводить до знищення інфраструктури та сприяє пролонгації конфлікту. В той же час така ситуація призводить до необхідності збільшення ресурсів для надання військової та фінансової допомоги Україні, поглиблює кризові явища у гуманітарній сфері та викликає сповільнення економічного розвитку на глобальному рівні.

16 травня 2024 р. Президент Володимир Зеленський зазначив, що українські «партнери бояться програшу Російської Федерації в цій війні. Вони хотіли би, щоб Україна перемогла так, щоб Росія не програла». Без сумніву, конфлікт досягнув такого рівня ескалації, коли такий сценарій не може бути реалізований. Схвалені Європейським парламентом та Парламентською асамблеєю Ради Європи рішення окреслюють путінську Росією диктатурою із терористичним режимом. Своїми діями на території України, Кремль демонструє цілковиту зневагу до норм міжнародне право та прагнення впливати на своїх сусідів методами XIX ст. Сподіватися на досягнення дієвих домовленостей із таким міжнародним актором не доводиться. Адекватними способами, які потенційно можуть сприяти стабілізації ситуації у Східній Європі є системна та масштабна допомога Україні з боку західних партнерів без обмежень та затримок, при одночасному посиленні та

вдосконаленні санкційних обмежень на російському напрямку. В іншому випадку – існує висока ймовірність, що війна може поширитися на територію країн Євросоюзу.

Список використаних джерел:

1. Бельгія не дозволить Україні бити своїми F-16 по території Росії – прем'єр <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3870235-belgia-ne-dozvolit-ukraini-bitivoimi-f16-po-teritorii-rosii-premer.html>.
2. Голова Мюнхенської конференції: Путін може напасти на НАТО, якщо не програє в Україні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3825562-golovamunhenskoj-konferencii-putin-moze-napasti-na-nato-akso-ne-prograe-v-ukraini.html>.
3. Гурак І. Ф., Дерев'янка С. М., Бойчук О. І. Формування в Росії авторитарного, антизахідного режиму та реакція провідних міжнародних акторів. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Вип. 41. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2023. С. 130–140.
4. Європейський парламент визнав Росію державою-спонсором тероризму. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/європейський-парламент-визнав-росію-державою-спонсором-тероризму_uk?s=232.
5. Європейці мають знати, що російські війська можуть бути на кордонах Польщі – Боррель. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3860029-evropejci-mautznati-so-rosijski-vijska-budut-na-kordonah-polsi-borrel.html> 04.05.2024.
6. Климковецький М. BBC: Франція дозволяє Україні бити її зброєю по російських аеродромах https://hromadske.ua/viyna/225211-bbc-frantsiia-dozvolyla-ukrayini-byty-yuyi-zbroyeiu-po-rosiyskykh-aerodromakh?traffic_source=ukr.net.
7. Михайлов Д. ПАРЕ визнала Росію диктатурою. URL: <https://suspilne.media/593291-pare-viznala-rosiu-diktaturou/>.
8. ПАРЕ визнала російський режим терористичним. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-63244427>.
9. Путін готовий до невеликої військової операції проти НАТО, – голова військової контррозвідки Польщі. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/putin-gotoviy-nevelikoji-viyskovoi-operatsiyi-1715082476.html>.
10. США пішли з Афганістану, щоб «зосередитися на Україні» – соратник Путіна Патрушев. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-patrushev-ssha-ukrajina/32217086.html> 10.01.2023.
11. ISW: кілька чинників свідчать, що Росія готується до конфлікту з НАТО швидше, ніж припускали на Заході. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-isw-rosiia-pidhotovka-do-konfliktu-nato/32871110.html>.
12. Kremlin says NATO in direct conflict with Russia <https://english.news.cn/20240527/5116b39152fa4c5e89fea8323ed212a0/c.html> 27.05.2024.

13. Tsependa, I., Hurak I. Perspectives of the EU Membership for Ukraine: the Main Challenges and Threats. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 2021. 10 (1). P. 775–800.

Ernest Gavzer

*PhD student,
specializing in forensics, judicial expertise
and operative investigations at the Free
Moldova State University
Republic of Moldova*

CRIMINAL PROSECUTION OF CASES INVOLVING MINORS WITHIN THE EASTERN PARTNERSHIP, IN THE CONTEXT OF GEOPOLITICAL AND SECURITY CHALLENGES

Juvenile criminal justice in the Eastern Partnership countries faces unique challenges, amplified by the dynamics of geopolitical and security changes. These challenges require an effective transnational approach that balances the strict application of the law with the necessary sensitivity to the rights and needs of minors.

Collaboration between European Union member states and Eastern countries opens new possibilities for harmonizing practices and legislation, providing a solid platform for exchanging best practices and implementing coherent legislative reforms.

In the current context, where regional security and the protection of human rights must go hand in hand, it is essential to identify solutions that respect both international legislation and local specificities. Therefore, the following analysis will highlight initiatives and reforms that could serve as models for the entire region, promoting fair and effective justice for minors, adapted to the complexities of our time.

In analyzing the fundamental rights of minors involved in criminal proceedings within the Eastern Partnership countries, it is essential to pay special attention to how these rights are reflected and respected in judicial practice, in the context of geopolitical changes and security challenges.

The UN Convention on the Rights of the Child is the most important international document in the field of children's rights, to which all Eastern Partnership countries are parties.

This convention provides a global framework for the rights of minors and stipulates specific obligations for member states regarding the treatment of minors within the criminal justice system.

Article 40 of the Convention emphasizes the need to respect the dignity of young people and guarantees the right to a fair and prompt legal process. The policies for the